

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

HANDLINGSPLAN FÖR KONSUMENTPOLITIKEN 1999-2001

HANDLINGSPLAN FÖR KONSUMENTPOLITIKEN 1999-2001

1.	KONSUMENTPOLITIK I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD.....	1
2.	HANDLINGSPLAN FÖR KONSUMENTPOLITIKEN	6
3.	EN STARKARE RÖST FÖR KONSUMENTERNA I EU.....	8
3.1.	Effektivare konsumentorganisationer	8
3.2.	Effektiv dialog mellan konsumenter och företag	9
3.3.	Euroguichets – i den europeiske konsumentens tjänst.....	10
3.4.	Bättre information för och utbildning av konsumenter	10
4.	EN HÖG HÄLSO- OCH SÄKERHETSNIVÅ FÖR KONSUMENTERNA I EU...	12
4.1.	Politik baserad på vetenskap	12
4.2.	Säkrare produkter.....	14
4.3.	Säkrare tjänster.....	15
4.4.	Bättre genomförande, övervakning och reaktion på nödsituationer	15
5.	FULL RESPEKT FÖR KONSUMENTERNAS EKONOMISKA INTRESSEN I EU	17
5.1.	Finansiella tjänster och en enhetlig valuta för konsumenterna.....	17
5.2.	Ett mer uppdaterat regelverk.....	18
5.3.	Bättre genomförande och övervakning	19
5.4.	Bättre integration av konsumenters ekonomiska intressen i övrig EU-politik	20

BILAGA 1: ÖVRIGA PÅGÅENDE OCH KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER
BILAGA 2: FINANSIERINGSÖVERSIKT

1. KONSUMENTPOLITIK I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD

Under de närmaste tre åren kommer konsumentpolitiken att bli ett eget fullvärdigt politiskt område genom att konsumentintressen, tillsammans med andra frågor som direkt berör den enskilde medborgaren, får allt större betydelse. Konsumentpolitik och andra politiska frågor överlappar varandra och länkas samman i allt större grad. Denna utveckling mot en egen fullvärdig politisk gren drivs av dagens politiska och ekonomiska strömningar inom Europeiska unionen. Konsumentpolitik kommer att få större inflytande och detta ställer krav på en ny mognad från konsumenternas och deras företrädares sida. Om konsumenterna fullt ut skall kunna vara delaktiga på lika villkor i samhället, måste de vara medvetna om hur deras intressen förhåller sig till andras. Medvetenheten om deras rättigheter som samhällsaktörer ställer också krav på att de blir mer medvetna om sitt ansvar för miljön och samhället i stort.

De politiska strömningar som driver på framväxten av en konsumentpolitik är en del av en större trend mot en politik som erbjuder effektiva lösningar på allmänhetens problem. Den enskilde medborgarens konsumentintressen har blivit en viktig utgångspunkt för politiska lösningar. Att förstå konsumenternas behov och hur dessa är kopplade till andra politiska områden har blivit en allt viktigare komponent när olika slag av politik skall utarbetas.

Bakom konsumentpolitikens ökade betydelse ligger också den ekonomiska utvecklingen. De dubbla krafter som utgörs av globaliseringen av marknaderna och den breda spridningen av ny kommunikations- och informationsteknik har medfört stora ekonomiska och sociala förändringar. De har revolutionerat det sätt som marknaderna betjänar konsumenterna på. Samtidigt har det inneburit att konsumenternas förväntningar ändrats och konsumentpolitiken måste ta hänsyn till denna nya utveckling. EMU kommer att påskynda processen ytterligare och lyfta fram de hinder som kvarstår för att det skall kunna skapas en inre marknad som kan tillfredsställa konsumenterna.

Att marknaderna och förväntningarna förändrats tar sig uttryck i nya produkter och tjänster och i hur de marknadsförs. Många av förändringarna har medfört fördelar genom kraftigt ökade valmöjligheter. EU:s politik på områdena konkurrens, inre marknad och EMU har bidragit till att ge konsumenterna dessa fördelar. Detta har i sin tur bidragit till att konsumenternas förväntningar stadigt ökat, men också medfört nya utmaningar.

Globaliseringen av marknaderna och den tekniska utvecklingen har haft en stor inverkan på produkter. Antalet tillgängliga produkter har ökat explosionsartat samtidigt som dessa produkter har blivit allt mer komplexa. Förr massproducerades konsumentprodukter, nu skraddarsys de i allt större utsträckning efter individuella behov. Dessutom tillverkas dessa produkter med allt större sannolikhet inte i konsumentens hemland eller ens inom EU. Enligt Världshandelsorganisationens (WTO) uppgifter har världshandeln efter 1950 ökat tre gånger så mycket som världsproduktionen. Globaliseringen innebär att en produkt kan ha genomgått flera produktionssteg, vart och ett i olika länder.

Vetenskapen och tekniken har gjort det möjligt att utveckla och massprida nya produkter, från livsmedel till konsumentkapitalvaror, som tidigare bara var tillgängliga för ett litet fåtal. Detta nyskapande har också medfört allt mer komplexa produktionsprocesser och -förfaranden, vars långtidseffekter på t.ex. hälsa och säkerhet ännu inte kan förutsägas med

säkerhet. Den snabba spridningen av ny produktionsteknik betyder också att innovationstakten ökar. Utvecklingstiden för t.ex. en ny bil är nu mindre än tre år.

Den här utvecklingen kommer att påverka konsumentpolitiken på många sätt. Myndigheternas arbete med genomdrivande, riskbedömning och lagstiftning kommer att utsättas för allt större tryck. Det kommer att krävas större samordning och mer samarbete mellan myndigheter och en mer flexibel och lyhörd inställning till reglering (se de föreslagna åtgärderna under avsnitt 4.2, 4.4, 5.2 och 5.3). Den allt större produktkomplexiteten kommer att ställa krav på ett mer sammanhållet och objektivt tillvägagångssätt när politiken skall utformas, baserat på oberoende vetenskapliga bedömningar, för att man skall kunna uppnå hög konsumenthälsa och -säkerhet (se 4.1). Allmänt sett kommer inte lösningar på nationell eller ens gemenskapsnivå att vara tillräckliga i framtiden (se 4.1 och 5.4).

Förändrad marknadsstruktur och nya förväntningar från konsumenternas sida har också haft stor inverkan på tjänster. För det första har konsumenttjänsternas ekonomiska betydelse ökat samtidigt som EU:s ekonomi har blivit mer tjänsteinriktad. Enligt Eurostat utgjorde tjänster 51,7 % av EU:s BNP och stod för 65 % av sysselsättningen 1996. De står också för en större del av hushållens budget än någonsin tidigare¹. Vidare utnyttjar allt fler enskilda konsumenter komplexa finansiella tjänster eftersom de i allt högre grad uppmuntras att komplettera sin statliga pension och hälsovård². Idag ligger en betydligt större del av den enskilde konsumentens tillgångar och skulder i komplexa finansiella tjänster än i fast egendom³. Trots dessa förändringar har tjänstemarknaderna ännu inte utvecklats fullt ut. Tillväxttakten för tjänsteandelen i världshandeln har varit långsam⁴.

För konsumenter medför tjänster per definition andra problem än produkter. De tenderar att vara mer specialiserade och skräddarsydda efter den enskildes behov, vilket gör det svårare för konsumenten att jämföra olika alternativ, vilket i sin tur minskar konkurrenstrycket. Traditionella skiljelinjer mellan tjänster och produkter blir också allt mer diffusa, eftersom försäljning av produkter numera även uppvisar ett starkt tjänstelement. Enligt OECD:s uppskattningar utgörs 10% av företagets driftskostnader av kund- och eftermarknadsservice.

1 I de medlemsstater, för vilka det finns jämförbara siffror, har tjänsterna ökat sin procentuella andel av hushållens budget från 1980-talet till 1990-talet: B: 48,5 % (1988) till 53,3 % (1994), DK: 37,4 % (1983) till 43,3 % (1995), EL: 29,8 % (1983) till 35,8 % (1994), E: 35,9 % (1988) till 42,3 % (1994), F: 38,5 % (1983) till 47,7 % (1995), I: 32,5 % (1983) till 41,1 % (1995), L: 40,1 % (1988) till 44,7 % (1994), NL: 43,9 % (1985) till 50,6 % (1995), A: 44,4 % (1983) till 52,7 % (1995), P: 31,6 % (1986) till 36 % (1993), FIN: 35,8 % (1983) till 46,1 % (1995), S: 36,2 % (1983) till 45,7 % (1995), UK: 37,2 % (1983) till 44,8 % (1994). Källa: OECD National Accounts 1983-1995, Volume 2, utom för siffrorna för B, E och L (Eurostat Household Budget Surveys).

2 Bruttobostadsbelåningen växte i tretton medlemsstater (inga uppgifter för Sverige och Österrike) med nära 50 % i reella siffror från 1986 till 1996. Källa: HYPOSTAT 1986-1996, studie utarbetad av Statistical Working Party of the European Mortgage Federation, december 1997.

3 I D ökade hushållens finansiella tillgångar från 121 % av BNP 1985 till 135 % 1995, i EL från 101 % (1985) till 133 % (1995), i E från 115 % (1985) till 127 % (1995), i F från 115 % (1985) till 171 % (1995), i I från 171 % (1990) till 186 % (1995), i NL från 190 % (1985) till 205 % (1995), i P från 72 % (1990) till 94 % (1995), i UK från 182 % (1985) till 250 % (1995). Källa: Federation of European Stock Exchanges "Household Financial Assets in Europe" september 1997.

4 Under perioden 1980-89 utgjorde tjänsterna 19,8 % av världsexporten. Under perioden 1990-99 innebär prognosen endast en marginell ökning, till 20,3 %. Källa: IMF World Economic Outlook 1998.

En ytterligare aspekt är liberaliseringen av allmännyttiga tjänster, dvs. telekommunikationer, posttjänster, transporter, energi, vatten och radio/TV. Dessa tjänster utgör inte bara en viktig och växande del av konsumentbudgeten⁵, de särskiljer sig också per definition. Samtidigt som en liberalisering av dessa tjänster potentiellt sett kan ge konsumenterna viktiga fördelar, kan det hända att detta inte är tillräckligt för att i praktiken skydda deras intressen. Det kan krävas kompletterande åtgärder för att konsumenterna skall få sin rättmätiga del av de fördelar som liberaliseringarna medför (se 5.4).

Tjänsternas allt större komplexitet kommer också att få avgörande återverkningar på konsumentpolitiken. Det behövs ytterligare åtgärder i samband med att konsumenter, som saknar fackkunskaper och därigenom kan vara sårbara, köper allt mer komplexa finansiella tjänster (se 5.1).

De tekniska förändringarna håller på att revolutionera marknadsföring och försäljning. Det kommer att få avgörande betydelse för marknadsföring och försäljning av tjänster. Resor, underhållning och finansiella tjänster kommer att i allt större utsträckning säljas på distans via brev och telefon eller med hjälp av de nya medierna. Skalfördelarna med informationsteknologin och Internet öppnar viktiga områden för denna utveckling. Tekniken uppmuntrar till exempel till personlig försäljning snarare än till massreklam. Förmedlarnas roll kommer att förändras radikalt i och med att företagen försöker ta sig närmare konsumenterna för att skapa konkurrensfördelar. Skillnaderna mellan företagen kommer också att suddas ut allt mer i och med att de söker efter nya vägar för samarbete. Denna utveckling utgör en utmaning för den befintliga lagstiftningens struktur och genomförande, som ju bygger på en tydlig uppdelning av ansvar, där mellanhänderna har en roll att spela.

Informationsteknologin innebär naturligtvis enorma potentiella fördelar för konsumenterna. Den kan ge konsumenterna den information de behöver, men den medför även en risk för informationsmättning och minskad insyn. Den större valfriheten förlorar sin betydelse om konsumenten inte kan förstå den.

Av all utveckling i det s.k. "informationssamhället" är det den elektroniska handeln som kan medföra de största förändringarna såväl för förhållandet mellan företag och konsumenter som för själva konsumtionen. Den större valfriheten, tillgängligheten och mervärdet medför uppenbart enorma möjligheter, men hittills har tillväxten i den elektroniska handeln producent-till-konsument inte varit så snabb som den elektroniska handeln business-to-business. Den nyligen publicerade OECD-rapporten⁶ om elektronisk handel angav att endast 20 % av den globala elektroniska handeln sker producent-till-konsument. Trots att gemenskapens ekonomi och samhällsliv skulle kunna dra fördelar av det, saknar den europeiske konsumenten det förtroende som krävs för att delta. Konsumentpolitik, genom vilken det upprättas ett lämpligt rättsligt regelverk, kan ge konsumenterna det förtroende de behöver för att göra inköp elektroniskt. Detta förtroende är en förutsättning för att den

5 I fem av sex medlemsstater, för vilka det finns jämförbara siffror för 1988 och 1994 har konsumtionen av VA-, gas-, el-, post- och telekom-tjänster ökat sin procentuella andel av hushållens budget. EL 3,8 % till 4 %, E 3,7 % till 4,6 %, I 4,7 % till 5,9 %, L 2,7 % till 3,9 % och NL 5 % till 5,9 %. I B var konsumtionen av dessa tjänster i stort sett konstant sett i ekonomiska termer (5,88 % till 5,79 %). Källa: Eurostat Household Budget Surveys.

6 Källa: OECD:s rapport "The economic and social impact of electronic commerce: Preliminary findings and research agenda".

elektroniska handeln skall kunna förverkliga de mer långtgående tillväxtvisionerna och inte enbart de mer begränsade målen⁷.

Dessa nya sätt att sälja och marknadsföra produkter och tjänster inverkar i sin tur på konsumentpolitiken. Behovet av att säkerställa att den befintliga lagstiftningsramen fortfarande är relevant blir allt större, i synnerhet vad gäller den elektroniska handeln (se 5.2 och 5.4). Om lagstiftningsprocessen är alltför långsam, kan det krävas mer flexibla former av reglering (se början av avsnitt 5). Konsumentpolitiken måste inriktas på kvaliteten i informationen snarare än på kvantiteten (se 3.1, 3.3 och 3.4).

Mot denna bakgrund av förändring kontrasterar det grundläggande syftet med konsumentpolitik och konsumenträttigheter, vilka i stort sett är oförändrade. Samtidigt som konsumenten har en skyldighet att försvara sina egna intressen, är hon starkt beroende av att myndigheterna främjar hennes hälsa och säkerhet genom att säkerställa att produkterna och tjänsterna på marknaden uppfyller höga krav. Offentliga organ kommer alltid att vara de som är bäst lämpade att oberoende övervaka de komplicerade processer genom vilka produkter och tjänster når marknaden och därigenom inge konsumenterna förtroende. Samtidigt som konsumenten i viss utsträckning kan främja sina egna intressen, kommer hon att vara i behov av en myndighet som kan lägga fast ett rättvist regelverk för förhållandet producent-konsument före, under och efter varje transaktion. Behovet av intervention varierar beroende på vem konsumenten är, där de mer sårbara konsumenterna har ett större behov⁸.

Det är alltså inte det grundläggande syftet med konsumentpolitik eller konsumenträttigheter som håller på att förändras, utan snarare samspelet mellan konsumentintressen och andra aktörers intressen. Det betyder att i och med att intressena blir mer sammanlänkade, måste även samspelet kännetecknas av större samarbete. Ibland kommer konsumenters och andra gruppers respektive intressen att ömsesidigt förstärka varandra, ibland kommer de inte att göra det och då måste man finna kompromisslösningar. Konsumenten kan själv förstå och acceptera sådana kompromisser eftersom hon inte bara är konsument, utan även skattebetalare, arbetstagare och en person som drar nytta av allmän politik. Hon kan också acceptera att hon har ett ansvar att bära och att hennes omedelbara intressen som konsument måste sammanjämkas med mer långsiktiga miljö- och samhällshänsyn. EU:s konsumentpolitik måste därför säkerställa att konsumentintressena på ett rättvist sätt jämkas samman med andra aktörers intressen. Denna sammanjämkning av intressen är vanligtvis en situation där alla parter framstår som vinnare.

På gemenskapsnivå förekommer samverkan på flera nyckelområden: mellan konsument och företag, mellan gemenskapen och medlemsstaterna, mellan konsumentpolitik och annan politik och mellan EU och resten av världen (i synnerhet internationella organ).

7 Dessa visioner sträcker sig från en europeisk marknad på 5 miljarder USD år (Källa: Datamonitor) till vissa beräkningar om en europeisk marknad på 64 miljarder USD (business-business och producent-konsument) år 2001-2002 (Källa: OECD:s rapport "The economic and social implications of electronic commerce: preliminary findings and research agenda").

8 De stora flertalet konsumenter kan dock anses vara sårbara i något hänseende och denna majoritet kommer att öka i och med att EU:s befolkning blir äldre. 1994/95 års General Household Survey i Förenade kungariket angav att 69,7 % av befolkningen räknades till den sårbara (äldre, ungdomar, arbetslösa, långtidssjuka, låginkomsttagare, medlemmar av etniska minoriteter och personer utan formell utbildning) Källa: Office of Fair Trading Research Paper 15 'Vulnerable consumer groups: quantification and analysis', april 1998.

Ett närmare, mer samarbetsinriktat förhållande mellan konsumenter och företag, där dessa agerar som jämbördiga partners, är av yttersta vikt. Målet är ett jämbördigt partnerskap mellan framgångsrika företag och tillfredsställda konsumenter. Detta bör inte ses som att det ena utesluter det andra, eftersom konkurrenskraftiga ekonomier till lika stor del är beroende av krävande konsumenter som av innovativ företagsamhet. Konkurrens är nödvändigt men räcker inte ensamt, varken för att tillfredsställa konsumenterna eller för att skapa stabila och innovativa marknader. Konsumentens förtroende är avgörande för att ett företag skall kunna bli framgångsrikt. Politiska åtgärder för att stärka konsumentens förtroende är därför absolut nödvändigt för att skapa ekonomisk välfärd och eventuella extra kostnader för företagen vägs i allmänhet upp av de övergripande fördelar som ett stärkt konsumentförtroende innebär för dem.

För att förbättra denna relation krävs ett flertal åtgärder. Om konsumenterna skall kunna behandlas som jämbördiga partners i detta förhållande, måste de ha en kraftfull, enad röst och de måste också kunna svara upp mot det tekniska kunnandet i företagen (se 3.1). Konsumentföreträdare måste tillfrågas i tillräcklig grad och ha resurser för att spela sin roll fullt ut (se 3.1 och 3.2).

Ett närmare, mer samarbetsinriktat partnerskap mellan gemenskapen och medlemsstaterna kommer att tillmätas allt större vikt. Nu när en lagstiftningsram i stort sett inrättats, måste detta samarbete lämna dialogen om lagstiftning bakom sig och istället fokusera sig på en dialog om praktiska frågor. Att ta steget från att ha reagerat på nödsituationer till att dela med sig av forskning och information kräver att en mängd administrativa frågor får en lösning. Samarbete och samordning är absolut nödvändiga för att man skall kunna klara av de nya utmaningarna utan att det krävs ytterligare resurser inom hela EU (se slutet av avsnitt 2). Detta är också en central uppgift för kandidatländerna.

En konstruktiv dialog, så snart som möjligt, mellan de som lägger fast konsumentpolitiken och deras motparter på andra områden är av avgörande betydelse eftersom konsumentpolitik i allt större utsträckning hänger ihop med andra politiska områden. Att kunna främja konsumentintressena är beroende av i vilken utsträckning andra politiskt ansvariga förstår konsumentintressena och inser att större hänsynstagande till dessa intressen är värdefullt för övrig EU-politik (se 4.1 och 5.4). Att försvara konsumentintressen ligger till grund för all EU-politik för att kunna främja medborgarnas sociala och ekonomiska välfärd.

Samtidigt skall konsumentpolitiken beakta konsumenten ansvar och ta hänsyn till allmänt engagemang i miljö och samhälle, detta i synnerhet för att säkerställa att konsumentpolitiken inte underminerar de åtgärder som vidtas för att främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Globaliseringen av marknaderna betyder att EU:s politik för externa förbindelser måste ta hänsyn till konsumentintressena. Betydelsen av de beslut som fattas av internationella organ och som får återverkningar på konsumenters hälsa, säkerhet och ekonomiska (WTO, Världshälsoorganisationen (WHO), FN etc.) kräver detta (se 4.1 och 5.4). Det kräver också mer samordning mellan konsumentorganisationer världen över (se 3.1).

2. HANDLINGSPLAN FÖR KONSUMENTPOLITIKEN

I Maastrichtfördraget erkändes för första gången en hög grad av konsumentskydd som ett klart definierat och självständigt mål för Europeiska unionen. I Amsterdamfördraget utvecklas detta mål ytterligare och grunden för åtgärder som främjar konsumenterna stärks. Så som framgår nedan, tar den nya artikeln om konsumentskydd både upp de ekonomiska och sociala förändringarna och det oföränderliga i konsumenträttigheterna. Den utgör därigenom ett svar på de allt större förväntningarna från konsumenterna.

Amsterdamfördraget

Amsterdamfördraget bekräftar att konsumentpolitik är ett område där EU verkligen kan tillföra ett mervärde. Det stärker EU:s möjligheter att fullgöra sina uppgifter på detta område.

Artikel 153.1 i Amsterdamfördraget slår fast att EU:s övergripande mål är följande:

"För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall gemenskapen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen."

Följaktligen är främjandet av konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen och av de tre nämnda rättigheterna (rätt till information, utbildning och till att organisera sig) de grundläggande målen för EU:s konsumentpolitik. Främjandet av dessa tre rättigheter har central betydelse för att konsumenterna skall få en starkare röst.

Det nya fördraget erkänner också uttryckligen de allt starkare kopplingarna mellan konsumentintressen och andra marknads- och allmänpolitiska intressen. Artikel 153.2 är en "horisontell" klausul som ålägger EU:s institutioner att ta hänsyn till konsumenternas behov när de lägger fast och genomför annan EU-politik och verksamhet. Artikel 153.3 föreskriver vilka lagstiftningsmässiga och andra åtgärder som skall vidtas antingen inom ramen för den inre marknaden, med grund i den reviderade artikel 100a, nu artikel 95, eller som skall "stödja, komplettera och övervaka medlemsstaternas politik", med grund i artikel 153.3b. I bägge fallen skall medbeslutandeförfarandet tillämpas. Det bör noteras att artikel 95 kräver att den lagstiftande makten "utgå[r] från en hög skyddsnivå och särskilt beakta[r] ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta".

Även andra artiklar i fördraget berör konsumentpolitiken. Till exempel vikten av hälsoskydd bekräftas i den reviderade artikel 152 om folkhälsa i fördraget och dess genomförande är knutet till genomförandet av artikel 153. Den nya artikel 65c om väl fungerande civilrättsliga förfaranden är grundläggande för konsumenters tillgång till rättssystemet. Fördragets artikel 28 (f.d. artikel 30) äger fortsatt giltighet.

Fördraget anger inte uttryckligen hur verksamheten skall prioriteras eller vilka åtgärder som skall vidtas. Kommissionen, övriga EU-organ och medlemsstaterna ansvarar för att bestämmelserna i det nya fördraget omsätts i praktiken.

Även om fördraget inte innehåller en detaljerad vägbeskrivning, så utgör de huvuduppgifter för konsumentpolitiken som anges i artikel 153 en effektiv vägvisare. Dessa kan sammanfattas enligt följande:

- En starkare röst för konsumenterna i EU.
- En hög hälso- och säkerhetsnivå för konsumenterna i EU.
- Full respekt för konsumenternas ekonomiska intressen i EU.

Det åligger kommissionen att utifrån den ram som dessa uppgifter utgör identifiera prioriterade verksamhetsområden för de kommande tre åren. Det första steget var att utvärdera tidigare verksamhet. Detta gjordes i kommissionens arbetsdokument

Konsumentpolitik: gjorda erfarenheter⁹ som debatterades vid rådets (konsumentfrågor) möte i april 1998. Nästa steg var att samråda med konsumentorganisationerna. Oundvikligen överskrider antalet önskade åtgärder vida kommissionens resurser, både personellt och budgetmässigt. Följaktligen krävs en strikt prioritering.

De viktigaste insatser som kommissionen kommer att föreslå för de kommande tre åren anges här nedan, under tre uppgiftsrubriker. Pågående och kompletterande åtgärder som kommissionen har för avsikt att vidta anges i bilaga 1. Ingenting av dessa två avsnitt gör anspråk på att vara uttömmande. Oförutsedda omständigheter kan kräva ytterligare åtgärder. Åtgärderna ger också mer kött på benen åt de allmänna indikationer på utgiftsprioriteter som anges i kommissionens förslag till beslut om inrättande av en allmän verksamhetsram för gemenskapens verksamhet till förmån för konsumenter¹⁰. Alla planerade åtgärder täcks av förslaget till beslut. En uppdaterad version av finansieringsöversikten som medföljer förslaget till allmän ram återfinns i bilaga 2.

Den stora betydelse som det administrativa samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna har på alla områden ställer krav på en ny ram för detta samarbete. De nuvarande grundvalarna för samarbete är antingen för fragmenterade eller existerar inte alls, samtidigt som verksamheten är ad-hoc-betonad och saknar kontinuitet. Kommissionen skall därför undersöka möjligheterna att skapa en ram som täcker hela skalan av de icke-lagstiftningsmässiga frågor som kommissionen och medlemsstaterna ställs inför.

9 SEC (1998) 564.

10 KOM (97) 684 slutlig. "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av en allmän verksamhetsram för gemenskapens verksamhet till förmån för konsumenter" EGT C 108, 7.4.98, s. 43.

3. EN STARKARE RÖST FÖR KONSUMENTERNA I EU

- Mer valuta för medlen som ges som stöd till konsumentorganisationer
- Mer samarbete och en utökad dialog mellan konsumentorganisationer
- Mer systematisk rådfrågning av konsumenter, via deras organisationer
- Utökad dialog mellan konsumenter och producenter
- Euroguichet-punkter som ger konsumenter bättre service
- Uppföljning genom den nya ansatsen för informationskampanjer
- Närmare samarbete med medlemsstaterna vad gäller konsumentutbildning

Konsumenterna har ansvar för att själva göra sina intressen hörda. Följaktligen är det en av politikens viktigaste uppgifter att hjälpa konsumenterna till självhjälp. De i fördraget angivna rättigheterna till information och utbildning och att organisera sig ligger till grund för detta arbete. Det stora urvalet produkter och marknadsföringstekniker och deras komplexitet, utvecklingen av mer komplexa tjänster och liberaliseringarna kräver större insatser från konsumentorganisationernas sida. För det första måste de hjälpa konsumenterna att förstå den uppsjö information som erbjuds och för det andra måste de spela en avgörande roll för att göra konsumentens röst hörd vid beslutsfattandet. Kvalitativa förbättringar i utbildning och tillhandahållande av information behövs också. Samarbete med medlemsstaterna kommer att spela en allt större roll för alla föreslagna åtgärder.

3.1. Effektivare konsumentorganisationer

Konsumentorganisationerna spelar en avgörande roll när det gäller att främja konsumenternas intressen, i det att de kan koncentrera sig på frågorna på ett sätt som är omöjligt för den enskilde konsumenten. Finansiellt stöd behövs för att organisationerna skall kunna företräda konsumenterna effektivt, samtidigt som de bibehåller sitt oberoende gentemot myndigheterna. Mot bakgrund av att konsumentfrågorna blivit mer tekniska är det av yttersta vikt att se till att organisationerna har rätt sakkunskap. Systematiskt samråd med dem bör också ingå i beslutsprocessen.

En effektiv konsumentrepresentation på EU-nivå kommer även i fortsättningen att vara beroende av ekonomiskt stöd från kommissionen. Kommissionen siktar dock på att få mer valuta för pengarna genom synergieffekter och riktade insatser. Ekonomiskt stöd från kommissionen kommer att kopplas till ett åtagande från organisationernas sida om nära samarbete dem emellan och med kommissionen. Stödet kommer att koncentreras till organisationernas expertkunnande.

Kommissionen kommer också att bistå nationella konsumentorganisationer och andra nationella konsumentorgan vid specifika projekt (inbegripet utbildning) som syftar till förbättra deras förmåga att företräda, informera och hjälpa konsumenter. För att uppmuntra till större samarbete på nationell nivå kommer kommissionen att prioritera ekonomiskt stöd

till projekt som läggs fram av ständiga eller tillfälliga grupper av konsumentorganisationer. Kommissionen kommer att uppmuntra medlemsstaterna att göra det samma och framför allt att ta fram projekt som kan ge fördelar till konsumenter över hela EU. Kommissionens ekonomiska stöd till nationella organisationer och till organisationer som är verksamma på EU-nivå syftar också till att stärka deras förmåga att vidta gemensamma rättsliga åtgärder och till att säkerställa att de har nödvändig sakkunskap. Detta är grundläggande för att kunna genomföra 1998 års direktiv om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen¹¹.

Kommissionen kommer att regelbundet sammanföra organisationer som är verksamma på nationell, kandidatlands- och EU-nivå för att främja en dialog mellan och med dem, främst genom en årlig sammankomst. Kommissionen kommer också att främja en dialog mellan konsumentorganisationer på internationell nivå för att fortsatt utöva påtryckningar på regeringarna att upprätthålla standarderna, i synnerhet om det handlar om hälsa och säkerhet. Vid sidan av den nyligen inledda transatlantiska dialogen mellan konsumentorganisationerna kommer liknande dialoger att eftersträvas med Meda- och latinamerikanska länder samt med kandidatländerna.

Regelbundna samråd med konsumenterna, genom deras organisationer, kommer även fortsatt att ha hög prioritet vad gäller att göra konsumentens röst hörd. Mot bakgrund av att mycket av det regelverk som berör konsumenter är fastlagd på EU-nivå kommer kommissionen att fokusera på EU:s beslutsfattande. Större samordning av det omfattande samrådet med konsumenterna inom diverse sektorer kommer att vara viktigt. Kommissionen kommer också att undersöka hur den kan involvera både konsumenter och företag i samråden samt överväga huruvida det finns behov av ett permanent forum för samråd med konsumenter-företag. Utanför EU erkänner kommissionen det ökande inflytande som internationella organ har på konsumenters hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen. Kommissionen kommer att trycka på för att få till stånd en bättre konsumentrepresentation på internationell nivå och kommer att uppmuntra konsumentföreträdare att tala med en röst.

Samrådet med konsumenter vad gäller standardiseringsprocessen är fortfarande otillräckligt. Även om det sker ett samråd på EU-nivå, måste konsumentrepresentationen fortfarande stärkas. På nationell och internationell nivå (både FN och ISO¹²) är situationen sämre både vad gäller tillgänglighet och finansiering. Kommissionen kommer att utnyttja sitt inflytande för att försöka råda bot på dessa brister.

Kommissionen kommer att skapa ett europeiskt expertnätverk i konsumentfrågor, som den själv kan använda sig av och som även skall kunna användas av konsumentorganisationer. Till sist kommer kommissionen att initiera en genomförbarhetsstudie om huruvida ett sådant nätverk också skulle kunna fungera som en tankesmedja och bollplank för kommissionen, medlemsstaterna och konsumentorganisationerna.

3.2. Effektiv dialog mellan konsumenter och företag

Kommissionen kommer att ge hög prioritet åt att främja större ömsesidig förståelse mellan konsumenter och företag. I lämpliga sammanhang skall kommissionen försöka frammana en

11 Europaparlamentets och rådets direktiv 98/27/EG av den 19 maj 1998 om förbudsföreläggande för att skydda konsumenternas intressen, EGT L 166, 11.6.98, s. 51.

12 Internationella standardiseringorganisationen.

mer sofistikerad dialog som leder till självreglerande överenskommelser mellan konsumenter och företag, vilket även omfattar detaljhandelssektorn¹³.

Kommissionen kommer därför att satsa resurser på att utveckla ett flertal konsument-producent-dialoger. Dialogerna skall organiseras sektorsvis, och relevanta sektorer och dialogpartners kommer att utses årligen. Deltagarna bestämmer dialogens omfattning och struktur och koncentrerar sig sedan på de aktuella frågorna. I ett inledningskede kommer dessa dialoger att vara informella och av tillfällig karaktär. Om resultaten blir positiva kan kommissionen komma att sätta upp mer regelbundna möten inom vissa sektorer. Dessa dialoger skulle kunna bli fora för förhandlingar och övervakning av europeiska självreglerande överenskommelser¹⁴. Kommissionen kommer också att sträva efter att säkerställa att dess rådgivande kommittéer spelar en aktiv roll i att främja dialogen mellan aktörerna.

3.3. Euroguichets – i den europeiske konsumentens tjänst

De främsta kontaktpunkterna mellan kommissionen och den enskilde konsumenten är Euroguichet-punkterna, som för närvarande finns i elva medlemsstater. De ger råd och information till konsumenterna och antalet konsumentförfrågningar som de behandlar har ökat med mer än fyra gånger¹⁵. Att inrätta Euroguichet-punkter i samtliga medlemsstater är en uppgift för de kommande tre åren. Den roll som Euroguichet-punkterna skall spela kommer att förändras, från den ursprungliga uppgiften att vara informationskälla för lokala konsumenter i enbart gränsöverskridande frågor, till att via nationella informationskontor tillhandahålla information och utbildning till alla konsumenter i medlemsstaten i samtliga konsumentfrågor. Kommissionen kommer att skapa ett nätverk mellan Euroguichet-punkterna och kommissionen för att säkerställa en tvåvägskommunikation. Den kommer att vidta åtgärder för att förbättra och samordna deras användning av hemsidor på Internet. Euroguichet-punkterna kommer i allt större utsträckning att ägna sig åt PR-arbete i samarbete med konsumentorganisationerna, och anordna kurser för journalister och andra opinionsbildare. Vidare skall Euroguichet-nätverket stödja den permanenta dialogen med medborgare och företag, som syftar till att skapa ett närmare samarbete mellan kommissionens olika nätverk för att informera medborgare och företag om deras rättigheter på den inre marknaden.

3.4. Bättre information för och utbildning av konsumenter

Kommissionen kommer att fortsätta med den nya ansatsen med informationskampanjer som den använde sig av under 1998 års kampanj. Nyckelelementen i denna nya ansats är: fokusering på ett prioriterat ämnesområde, konsumentorganisationer, nationella kontor, företag och andra intresserade parter involverade i större grad i förberedandet och drivandet av kampanjen, noggrann utvärdering samt kampanjer på normalt mer än ett år. För 1999 har kommissionen för avsikt att utveckla den andra fasen av 1998 års kampanj för livsmedelssäkerhet efter de ovannämnda linjerna. Kommissionen kommer också att

¹³ Till exempel överenskommelsen den 30 juni 1997 mellan konsumentorganisationerna och branschorganisationerna för, handel, turism, hantverk och sektorn för små och medelstora företag i samband med övergången till euron.

¹⁴ Se även avsnitt 5 om självreglerande avtal.

¹⁵ Från 9 173 till över 40 000 (prognostiserat) för 1997. Källa: GD XXIV Årsrapport 1997 om Euroguichet-punkterna.

uppmuntra konsumentorganisationerna att samordna och länka sina hemsidor så att det skapas en enda punkt där man kan få tillgång till konsumentinformation och råd.

För att bidra till att främja konsumentutbildningen i medlemsstaterna kommer kommissionen att i samarbete med nationella, regionala och lokala myndigheter främja utbyte av bästa metoder vad gäller integrering av konsumentutbildningen i skolutbildningen. Kommissionen kommer i synnerhet att koncentrera sig på utarbetande av utbildningsmaterial, lärarutbildning och samarbete mellan skolor och deras närområde, t.ex. lokala företag och företagsrepresentanter. Tre medlemsstater (Spanien, Grekland och Portugal) har redan vidtagit åtgärder för att främja konsumentutbildning på skolschemat. Genom att underlätta utbyte av bästa metoder på det ovannämnda området kommer kommissionen att stödja övriga medlemsstater som är intresserade av en liknande ansats.

4. EN HÖG HÄLSO- OCH SÄKERHETSNIVÅ FÖR KONSUMENTERNA I EU

- En mer sammanhållen analys av hot mot konsumenthälsa och -säkerhet
- Bästa möjliga vetenskapliga rådgivning
- Större internationellt samförstånd
- Större konsumentförtroende för livsmedel
- Säkrare produkter
- Säkrare tjänster
- Bättre genomförande, övervakning och reaktion på nödsituationer

Det faktum att allt fler komplexa produkter och tjänster i allt större utsträckning produceras var som helst i världen utgör en stor utmaning för politikerna. Ett beslutsfattande i konsumenthälsans och –säkerhetens intresse kräver större förståelse för de långsiktiga följderna av dessa förändringar och deras inverkan. Detta kommer att vara ett prioriterat område under de kommande tre åren. Administrativt samarbete med medlemsstaterna och mellan dem kommer också att vara centralt.

4.1. Politik baserad på vetenskap

Konsumenternas förtroende är beroende av en konsekvent och objektiv inställning till politiskt beslutsfattande, och det måste bygga på oberoende vetenskapliga riskbedömningar. Att snabbt identifiera, bedöma och agera på oförutsedda hot mot konsumenthälsa och -säkerhet är av yttersta vikt. Det finns uppenbara effektivitetsfördelar med att utföra detta på EU-nivå i samarbete med medlemsstaterna. Det kommer också att bli enklare att analysera fördelar respektive nackdelar med åtgärderna, vilket minskar risken för godtyckliga beslut. Kommissionen åtgärder kommer att koncentreras till två områden: för det första kommer åtgärder att vidtas för att säkerställa att hot mot konsumenthälsa och -säkerhet från livsmedel och produkter hanteras på ett sammanhållet sätt, för det andra att arbetet i de befintliga vetenskapliga kommittéerna konsolideras så att det blir mer effektivt.

Ett sammanhållet sätt att genomföra riskbedömningar kräver konsekvent handlande på alla nivåer: från den första vetenskapliga riskbedömningen till den efterföljande hanteringen och kommunikationen av risken. I detta syfte skall kommissionen undersöka hur det övergripande förfarandet för riskbedömning kan förbättras. Arbetet kommer att omfatta utarbetande av riktlinjer för en konsekvent tillämpning av försiktighetsprincipen, dvs. att den skall tillämpas där det råder vetenskaplig osäkerhet om risknivån.

Avsikten är att främja ett objektivt, sammanhållet beslutsfattande i samband med den svåra uppgiften att jämkä samman konsumentintressena med andra aktörers intressen. En mer systematisk ansats för analys av alla konkurrerande intressen och vilken vikt som skall tillmätas riskbedömningen kommer att göra det lättare att fatta beslut i samband med

riskhanteringen och förhindra att hela debatten måste tas om när ett nytt hot uppträder. Detta kommer att ge både konsumenter och företag en större tillförsikt.

Kommissionen skall undersöka hur s.k. "peer review" används i de vetenskapliga kommittéernas arbete och söka finna sätt att utveckla samarbete med motsvarande nationella organ genom ett nätverk. Kommissionen skall utarbeta harmoniserade riktlinjer om förfaranden och metoder och reflektera över kommittéernas arbetsbelastning, effektivitet och långtidsfinansiering. Dessutom skall kommissionen undersöka vilka ytterligare åtgärder som behövs för att få bästa möjliga vetenskapliga råd på de områden av lagstiftningen som kan ha en inverkan på konsumenthälsa och livsmedelssäkerhet. Som ett led i detta kommer kommissionen att undersöka möjligheten att utvidga det obligatoriska samrådet med kommittéerna, i de fall där detta ännu inte är fallet. Syftet med detta vore att säkerställa att alla föreslagna åtgärder baseras på oberoende, allmänt tillgängliga vetenskapliga rön. Kommissionen skall också utnyttja det vetenskapliga kunnandet hos Institutet för hälso- och konsumentskydd, som inrättades 1998 inom ramen för Gemensamma forskningscentret.

Mot bakgrund av att hot mot konsumenthälsa och -säkerhet i ordets egentliga mening är globala, kommer en ansats enbart på EU-nivå inte att vara tillräcklig för att främja konsumentintressena. Det behövs samförstånd på internationell nivå om de många olika aspekterna av riskbedömning på livsmedels- och produktsäkerhetens område. Försiktighetsprincipen har redan börjat diskuteras inom ramen för *Codex Alimentarius* (FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och WHO:s program för upprättande av livsmedelsnormer för internationell handel). En sammanhållen ansats på EU-nivå för riskbedömning i allmänhet, t.ex. en konsekvent tillämpning av försiktighetsprincipen, kommer att göra det möjligt för EU att ge ett mer substansrikt bidrag till de relevanta diskussionerna på internationell nivå. Kommissionen kommer att sträva efter att de normer som läggs fast i *Codex Alimentarius* hålls uppdaterade. Under alla förestående förhandlingar i WTO skall kommissionen sträva efter att bibehålla den nuvarande balansen i hälso- och växtskyddsavtalet (SPS) mellan att undvika dolda handelshinder och att skydda medlemsstaternas rätt att själva besluta om sina hälsosnormer. EU bör också arbeta med att säkerställa att insynen i beslut som fattas i internationella organ och som har inverknings på konsumenthälsa och -säkerhet ökar.

I alla sina bilaterala förbindelser skall kommissionen föra fram konsumenthälsa och -säkerhet i främsta ledet. Som en del av detta skall kommissionen stärka dialogen med USA inom ramen för det transatlantiska ekonomiska partnerskapet. Den skall även börja förhandla om veterinärgodkännandeavtal med tredje land (på grundval av rådets förhandlingsmandat), stödja införandet av konsumentskyddsåtgärder i det nya Lomé-avtalet och förbereda kandidatländerna för att anta och genomföra lagstiftningen om hälsa och säkerhet.

Uppföljningen av kommissionens grönbok om allmänna principer för livsmedelslagstiftningen i Europeiska unionen¹⁶ kommer att fortsatt ha hög prioritet. Ett meddelande om uppföljningen håller på att utarbetas som bl.a. skall behandla de tre områden som särskilt berör konsumenter: märkning, hygien och kontrollsystem. För konsumenterna skall livsmedelspolitiken även inbegripa mer allmänna etiska och näringsmässiga frågor utöver hälsa och säkerhet. I synnerhet måste konsumentorn i samband med livsmedel som innehåller GMO (genetiskt modifierade organismer) eller är utvunna ur GMO fortsatt beaktas och en märkning om att produkten är GMO-fri övervägas. En prioriterad uppgift för kommissionen

16 KOM (97) 176 slutlig. "Kommissionens grönbok om allmänna principer för livsmedelslagstiftningen i Europeiska unionen".

kommer att vara att utarbeta ett förslag till ramdirektiv om livsmedelslagstiftning. Vad gäller märkning är en kodifiering av livsmedelsmärkningsdirektivet¹⁷ på väg. Dessutom skall det göras en översyn av direktivet, som skall behandla sådana frågor som information om allergener och intolerans, användningen av hälsokrav och näringsdeklarationer. Vad gäller hygien kommer de 13 djurhälsodirektiven och det allmänna hälsodirektivet att förenklas och göras mer logiska. Hygienkrav som gäller för exportörer i tredje land kommer också att behöva sammanjämkas med de bestämmelser som gäller för aktörer inom EU. Vad gäller kontroll skall den befintliga lagstiftningen rationaliseras för att stärka principen om egenkontroll hos aktörerna genom hela livsmedelskedjan, att aktörerna skall kontrolleras av nationella myndigheter och att kommissionen skall utföra revisioner av de nationella kontrollerna. Genom att starkt och på ett representativt sätt involvera konsumenterna i den förberedande fasen av lagstiftningsarbetet kommer kommissionen att lättare kunna finna en optimal balans för sina förslag.

4.2. Säkrare produkter

En rapport från kommissionen förväntas under 1999 som bl.a. skall behandla genomförandet av direktivet om allmän produktsäkerhet¹⁸. Denna rapport kommer i synnerhet att innehålla en djuplodande analys av hur direktivet har genomförts. Den kommer också att identifiera bristerna i tillämpningen av det nuvarande direktivet och visa på de områden där förbättringar krävs.

Redan nu kan ett flertal brister noteras som pekar på att det behövs omarbetningar och kompletteringar. I synnerhet skall man överväga hur man kan klargöra i vilken relation direktivet och den sektoriella lagstiftningen om specifika produkter står till varandra. Likaså skall de bestämmelser i direktivet som rör marknadsövervakning undersökas igen för att skapa en mer systematisk, integrerad marknadsövervakande ansats. Slutligen skall nödåtgärderna i direktivet omstruktureras och kriterier för hur de skall tillämpas skall omformuleras mot bakgrund av hittills gjorda erfarenheter. Även förbud mot export till tredje land av produkter som förbjudits eller tagits bort från EU:s marknad på grund av att de utgör ett hot mot konsumenthälsan eller -säkerheten skall övervägas.

Dessutom skall kommissionen ge de europeiska standardiseringsorganen mandat att utarbeta nya produktstandarder, eller reviderade befintliga normer, på områden där säkerheten står på spel. Målområdena omfattar i synnerhet stegar, yttemperaturer och horisontella standarder i samband med barnsäkerhet och produktinformation, i den mån de inte redan omfattas av EU-direktiv. Det kommer dessutom att krävas att befintliga standarder för cigarettändare och barnomsogsprodukter förbättras. Så som redan aviserats, kommer kommissionen att föreslå att ftalater skall ingå i befintlig lagstiftning om begränsad marknadsföring och användning av vissa farliga ämnen¹⁹.

17 Rådets direktiv 79/112/EEG av den 18 december 1978 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om märkning, presentation och reklam i fråga om livsmedel, EGT L 033, 8.2.79, s. 1.

18 Rådets direktiv 92/59/EEG av den 29 juni 1992 om allmän produktsäkerhet, EGT L 228, 11.8.92, s. 24.

19 Rådets direktiv 76/769/EEG av den 27 juli 1976 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om begränsning av användning och utsläppande på marknaden av vissa farliga ämnen och preparat (beredningar), EGT L 262, 27.9.76, s. 201.

4.3. Säkrare tjänster

Som en uppföljning av 1994 års meddelande om ett nytt synsätt på tjänster²⁰ har kommissionen för avsikt att undersöka behovet av att stärka säkerheten i tjänsterna. Kommissionen skall ange de praktiska problem konsumenterna står inför inom olika tjänstesektorer, i synnerhet de transnationella svårigheterna. Utifrån de analyserade resultaten, skall kommissionen lägga fram förslag till initiativ på EU-nivå, som skall omfatta både tjänsters säkerhet och tjänsteleverantörens ansvar. Ett djuplodande samråd med näringslivet och med konsumenterna kommer att ligga till grund för kommissionens vidare agerande.

4.4. Bättre genomförande, övervakning och reaktion på nödsituationer

Kommissionens Kontor för livsmedels- och veterinärfrågor (FVO) har en central roll i kommissionens arbete med att främja konsumenthälsa. Målsättningarna för FVO finns definierade i kommissionens meddelande om konsumenthälsa och livsmedelssäkerhet²¹. För att säkerställa att dessa mål uppnås, skall kommissionen införa ett riskbedömningsbaserat system för prioriterade inspektioner, skaffa sig kontroll över hela livsmedelsproduktionskedjan, och genom att göra revisioner stärka kontrollerna av hur kontrollfunktionerna fungerar. Denna nya inriktning på FVO:s verksamhet har redan börjat bidra till bättre resultat.

Kommissionen kommer också att koncentrera sig på att följa upp resultaten från inspektionsrapporterna. Med rapporterna som underlag kan man vidta åtgärder för att förbättra uppfyllandet av bestämmelserna och skyddet för konsumenthälsa och –säkerhet. I rapporterna anges i synnerhet vilka åtgärder som krävs när ett allvarligt hot mot konsumenthälsan upptäckts.

Kommissionen kommer också att använda sig av överträdelseförfaranden för att säkerställa att medlemsstaterna på ett effektivt sätt genomför gemenskapslagstiftningen. Om tredje land berörs, kan restriktioner införas på import av vissa livsmedel som inte uppfyller EU-standard, i enlighet med våra internationella åtaganden. FVO kommer att göra uppföljningsresor i fall där specifika åtgärder rekommenderas av behöriga myndigheter för att avhjälpa allvarliga brister för att kontrollera att de nödvändiga åtgärderna vidtagits.

Genom att uppföljningarna av rapporterna prioriteras kommer FVO:s inspektionsresor att på ett bättre sätt främja konsumenthälsan. I insynens namn har dessa rekommendationer redan offentliggjorts via Internet. På så sätt kan konsumenter och deras företrädare dra egna slutsatser av de förhållanden som FVO:s inspektörer påträffat. FVO är engagerat i detta nya arbetssätt, som kommer att bidra till det övergripande målet att återfå konsumenternas förtroende för livsmedelssäkerheten.

På ett mer allmänt plan kommer kommissionen också arbeta med att förbättra varningssystemet för farliga produkter (RAPEX). Analyser av vad som orsakat larm kommer att ges hög prioritet, eftersom detta är av yttersta vikt för att förbättra reaktionerna på larm. Ett expertnätverk som kan tillkallas i nödsituationer skall upprättas och insatsberedda

20 KOM (94) 260 slutlig. "Meddelande från kommissionen om nya riktlinjer för produktansvar för tjänster (ej på svenska)

21 KOM (97) 183 slutlig. " Meddelande från kommissionen - Konsumenters hälsa och livsmedelssäkerhet ".

resurser skall finnas tillgängliga för nödsituationer. Varningssystemet skall också uppdateras och åtgärder vidtas för att uppmuntra tredje land till att delta.

5. FULL RESPEKT FÖR KONSUMENTERNAS EKONOMISKA INTRESSEN I EU

- En konsumentvänlig inre marknad för finansiella tjänster
- En enda valuta för konsumenter
- Ett regelverk som håller jämna steg med utvecklingen på marknaden
- Bättre genomförande och övervakning av befintlig lagstiftning
- Tjänster i allmänhetens intresse
- Att ge konsumenterna tillgång till möjligheterna med informationssamhället

Respekt för konsumenters ekonomiska och rättsliga intressen kommer att uppmuntra dem att med förtroende delta i den inre marknaden. Detta är anledningen till att det redan finns ett omfattande regelverk för att främja konsumentintressena och till att det behövs ytterligare arbete med att uppdatera och täppa till kryphål i den befintliga lagstiftningen. Men konsumenterna kommer bara att kunna dra nytta av detta om lagstiftningen genomförs på ett effektivt sätt.

Följaktligen kommer huvuduppgiften under de kommande tre åren att vara att få lagstiftningen att fungera i praktiken. Vidtagna åtgärder kommer att ses över och uppdateras där så behövs. Administrativt samarbete kommer att prioriteras. Åtgärder kommer att vidtas för att förbättra genomförande och överförande. På allt mer dynamiska och innovativa marknader är ett flexibelt synsätt av avgörande betydelse och man måste finna en lämplig balans mellan reglerande och icke-reglerande ansatser. Samtidigt måste den "mjuka" lagstiftningen göras effektiv och en dialog mellan konsumenter och företag främjas. Dessutom måste konsumentintresset integreras mer systematiskt i beslutsprocessen på alla berörda områden.

5.1. Finansiella tjänster och en enhetlig valuta för konsumenterna

Kommissionen har för avsikt att genomföra det åtgärdsprogram som presenterades i meddelandet om finansiella tjänster²². Den kommer att lägga fram förslag som syftar till att uppdatera den nuvarande konsumentkreditlagstiftningen så att den svarar mot de metoder och den praxis som används idag för att erbjuda kredit. Syftet är att se över det befintliga regelverket för konsumentkrediter och att samtidigt ta hänsyn till utvecklingen på marknaden och till synpunkter från berörda parter. Denna översyn skall även omfatta konsumentpolitiska aspekter på kreditförmedlares verksamhet. Kommissionen kommer också att undersöka de olika sätten att bekämpa skuldfällor och, om så behövs, ge en rekommendation. Dessutom skall kommissionen överväga möjliga förbättringar av det nuvarande regelverket för försäkringsförmedlare för att möjliggöra gränsöverskridande verksamhet och för att stärka

22 KOM (97) 309 slutlig. "Meddelande från kommissionen - Finansiella tjänster: stärka konsumenternas förtroende - Uppföljningen av kommissionens grönbok Finansiella tjänster: att tillgodose konsumenternas förväntningar".

konsumentskyddet. Möjligheterna att utveckla den nuvarande dialogen mellan den finansiella tjänstesektorn och konsumenterna kommer att undersökas i syfte att främja ett samförstånd kring information och insyn. I sitt meddelande om hur konsumenternas förtroende för elektroniska betalningsmedel kan ökas på den inre marknaden²³, som omfattar kommissionens rekommendation om transaktioner med elektroniska betalningsinstrument (i synnerhet förhållandet mellan utgivare och innehavare) satte kommissionen den 31 december 1998 som frist för genomförandet. Dessutom aviserade kommissionen att den kommer att utföra en studie av genomförandet av rekommendationen till slutet av 1998. Om rekommendationen inte genomförs tillfredsställande, kommer kommissionen att föreslå ett direktiv på området.

Kommissionen vill understryka att införandet av euron kommer att medföra ett behov av ett system för betalningar vid gränsöverskridande detaljhandel som är effektivt, billigt och tillförlitligt. Dessutom behöver man överväga åtgärder för att främja konsumenters intresse för elektroniska betalningsmedel. Diskussionerna om kommissionens två föreslagna direktiv om elektroniska betalningsmedel²⁴ och förslaget till ett direktiv om distansmarknadsföring av finansiella konsumenttjänster²⁵ kommer också att vara viktigt.

Kommissionens arbete med euron kommer främst att koncentreras till att övervaka och genomföra de tre befintliga rekommendationerna från kommissionen²⁶ och den överenskommelse som nåddes 1998 mellan konsumentföreträdare och företagen²⁷. Vad gäller dubbel prisangivelse kommer kommissionen att överväga lagstiftningsåtgärder om genomförandet av rekommendationerna och överenskommelsen inte får önskad effekt. Kommissionen kommer att fortsätta att uppmuntra dialogen mellan konsumenter och andra affärssektorer. Åtgärder för att förbättra informationen till konsumenterna om euron (i synnerhet till mer sårbara konsumenter) kommer att vidtas.

5.2. Ett mer uppdaterat regelverk

Den senaste utvecklingen på produkt- och tjänstemarknaderna och antagandet av Amsterdamfördraget ställer krav på den befintliga lagstiftningen konsolideras och uppdateras i de stycken där det behövs. Ett rapporteringskrav återfinns redan i nuvarande lagstiftningsförslag. Kommissionen har för avsikt att använda detta tillfälle till att göra en noggrann översyn av befintlig lagstiftning. Dessa rapporter kommer, om så är lämpligt, att åtföljas av ett förslag från kommissionen.

23 KOM (97) 353 slutlig.

24 KOM (98) 461 slutlig. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om att starta och driva verksamhet i e-penninginstitut samt om tillsyn av sådan verksamhet. Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 77/780/EEG om samordning av lagar och andra författningar om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut.

25 KOM (98) 468

26 98/288/EG: Kommissionens rekommendation av den 23 april 1998 om dialog, uppföljning och information i syfte att underlätta övergången till euron, EGT L 130, 11.5.98, s. 29 98/287/EG: Kommissionens rekommendation av den 23 april 1998 om parallella angivelser av priser och andra monetära belopp, EGT L 130, 1.5.98, s. 26 98/286/EG: Kommissionens rekommendation av den 23 april 1998 om bankavgifter för omräkning till euro, EGT L 130, 1.5.98, s. 22.

27 Överenskommelse av den 30 juni 1998 mellan konsumentorganisationer och yrkesorganisationer från detaljhandel, turism, hantverk och sektorn för små och medelstora företag med anledning av övergången till euron.

Kommissionen skall lägga fram en rapport om tillämpningen av direktivet om oskäliga villkor i konsumentavtal²⁸ före slutet av år 1999. Kommissionen kommer också att offentliggöra en rapport om genomförandet av direktivet om distansförsäljning till slutet av år 2001²⁹ och kommer att rapportera om huruvida det är möjligt att inrätta effektiva instrument för att hantera konsumenters klagomål före slutet av 1999.

I enlighet med direktivet om jämförande och vilseledande reklam³⁰ skall kommissionen också undersöka och rapportera om gränsöverskridande klagomål om jämförande reklam före utgången av 1999.

Kommissionen skall lägga fram en rapport om tillämpningen av direktivet om förbudsföreläggande. I rapporten skall kommissionen lyfta fram direktivets omfattning jämfört det kollektiva intresset hos personer som ägnar sig åt kommersiell, industriell, hantverksmässig eller yrkesverksamhet, direktivets omfattning så som de definieras av annan konsumentverksamhet samt huruvida samrådsförfarandet som föregick direktivet var till nytta för konsumenterna.

Vid sidan av översynen av den befintliga lagstiftningen kommer kommissionen att lägga fram förslag som syftar till att täppa igen kryphålen i den befintliga lagstiftningen. Lagstiftningen kan bl.a. ta upp problemen med ”mirakelmedel”, vilseledande hälsopåståenden och företeelser som kedjebrev. Kommissionen kommer också att undersöka om det är möjligt att upprätta en allmän lagstiftningsram för rättvis handel.

5.3. Bättre genomförande och övervakning

Genomförande är en prioritet på en dynamisk marknad där det blir allt svårare att hålla jämna steg med nya produkter och tjänster. Kommissionen är medveten om att ineffektivt genomförande kommer att underminera även EU-lagstiftarnas allra bästa avsikter. Genomförande är också den kritiska frågan vad gäller ”mjuk” lagstiftning och självreglerande överenskommelser.

Att övervaka överföringen av EU-lagstiftningen kommer även i fortsättningen att vara en huvuduppgift för kommissionen. Kommissionen beklagar det faktum att medlemsstaternas genomförande av direktiven fördröjs. För att förbättra överföringen kommer kommissionen att uppmuntra en informell dialog mellan medlemsstaterna före överföringen, där specifika problem kan tas upp.

Det praktiska genomförandet kommer dock att stå i centrum. EU har hittills inte haft någon större roll i genomförandet av åtgärder för att främja ekonomiska intressen. Även om det primära ansvaret för det praktiska genomförandet fortsatt kommer att ligga på nationell nivå, har EU för avsikt att bidra till de nationella ansträngningarna. Detta kommer att ske på två sätt. För det första genom att möjliggöra och uppmuntra administrativt samarbete inom och

28 Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, EGT L 95, 21.4.1993, s. 29.

29 Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG av den 20 maj 1997 om konsumentskydd vid distansavtal, EGT L 144, 4.6.1997, s. 19.

30 Europaparlamentets och Rådets Direktiv 97/55/EG av den 6 oktober 1997 om ändring av direktiv 84/450/EEG om vilseledande reklam så att detta omfattar jämförande reklam, EGT L 290, 23.10.97, s.18.

mellan medlemsstaterna, konsumenterna och konsumentorganisationerna, och för det andra genom att uppmuntra samordningen av genomförandet med hjälp av de nationella kontoren.

Kommissionen kommer också att vidta åtgärder för att förbättra informationsutbytet och samarbetet mellan EU:s medlemmar i IMSN³¹. Till de tänkbara åtgärderna hör skapandet av ett system som är analogt med varningssystemet för farliga produkter (RAPEX - Rapid Exchange System for Dangerous Products) med en databas och ett sekretariat hos kommissionen och studier och seminarier för utbyte av bästa metoder.

Identifieringen av potentiella problemområden är nödvändig för att effektivt kunna genomdriva konsumenternas ekonomiska intressen. Prisjämförelser kan hjälpa både för att ta reda på var den inre marknaden inte fungerar och för att ge konsumenterna möjlighet att göra inköps- och livsstilsval. Ett bra exempel är kommissionens bilprisundersökningar inom EU. Kommissionen är medveten om att eurons införande kommer att underlätta prisjämförelser inom EU och skall överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att hjälpa konsumenterna att göra jämförelser på den inre marknaden.

Konsumenternas tillgång till rättsmedel när de vill driva sin sak vidare är fortfarande bristfällig. Kommissionen kommer att vidta åtgärder för att förbättra genomdrivande mekanismerna i den befintliga lagstiftningen. Här kommer det praktiska genomförandet av direktivet om förbudsföreläggande att vara prioriterat. Kommissionen kommer också att stödja genomförandet av de åtgärder som föreskrivs i meddelandet om reglering av konsumenttvister utanför domstol³² och i den åtföljande rekommendationen³³ för att ge enskilda konsumenter bättre tillgång till rättsapparaten. Dessutom kommer kommissionen att undersöka huruvida åtgärder behövs för att öka konsumenternas möjlighet att få ersättning för rättegångskostnader de ådragit sig i samband med att de försökt genomdriva sina rättigheter. Den kommer också att överväga om det behövs åtgärder för att göra det enklare för konsumenterna att vidta rättsliga åtgärder kollektivt, när de lidit liknande skada och övriga möjligheter uttömts.

Slutligen, för att förbättra insynen i och de praktiska fördelarna med den befintliga lagstiftningen skall kommissionen ge ut ett kompendium över all konsumentrelaterad EU-lagstiftning och i samarbete med medlemsstaterna, göra den nationella lagstiftningen mer allmänt tillgänglig.

5.4. Bättre integration av konsumenters ekonomiska intressen i övrig EU-politik

Samtidigt som så gott som all EU-politik påverkar konsumenterna, har vissa delar av politiken mer avgörande inverkan på konsumenternas ekonomiska intressen än andra. Kommissionen kommer därför att, efter samråd, identifiera de prioriterade områdena och de bästa sätten att säkerställa att hänsyn tas till konsumenternas ekonomiska och juridiska intressen på ett mer sammanhängande och sammanhållet sätt i all EU-politik. Den ansats som tillämpas på annan "horisontell" EU-politik kommer att bli vägledande. Syftet skall vara att

31 International Marketing Supervision Network.

32 KOM (98) 198 slutlig - Meddelande från kommissionen om reglering av konsumenttvister utanför domstol.

33 Kommissionens rekommendation av den 30 mars 1998 om principer som skall tillämpas på de instanser som är ansvariga för förfaranden för reglering av konsumenttvister utanför domstol, EGT L 115, 17.4.1998, s. 31.

förbättra de politiska beslutsfattarnas förståelse för konsumentintressena. En checklista för de politiska beslutsfattarna som hjälper dem att bättre bedöma konsumentintresset kan vara ett steg på vägen.

Redan på det här stadiet kan vissa prioriterade områden pekas ut. Vad gäller tjänster i allmänhetens intresse är målet att säkerställa rätt balans mellan den liberalisering som behövs för att förbättra konkurrenskraften och rätt åtgärder (ekonomisk tillgänglighet, tjänstens kvalitet, informationens öppenhet etc.) som är avgörande för att ge konsumenterna en verklig valmöjlighet. Meddelandet om tjänster i allmänhetens intresse³⁴ innebar ett första steg mot att integrera konsumentintressena, genom att det identifierade de allmänna principerna, som t.ex. konceptet om universella tjänster. Dessa principer skall nu omsättas i praktiken.

Det sätt som liberaliseringen har genomförts varierar starkt mellan de olika sektorerna. Åtgärder som varit specifika för varje sektor kan behövas på den liberaliserade marknaden för att hjälpa konsumenterna att bättre förstå de komplexa förhållanden som kan uppstå. Det är främst tre avgörande faktorer som måste behandlas: reglerande frågor som bl.a. berör lösande av tvister, tydlig informationen och konsumentdelaktighet. Kommissionen skall identifiera om ytterligare åtgärder behövs för att ta hänsyn till konsumentfrågor på områdena telekommunikation, posttjänster, energi, vatten, transport och TV/radio.

Vad gäller telekommunikationer skall kommissionen se över lagstiftningsramen under 1999 utifrån två års erfarenhet av liberaliserade marknader i så gott som hela EU. Denna översyn kommer bl.a. att beröra hur den kan göra befintlig lagstiftning mer användarvänlig, tillgång för slutanvändare, de universella tjänsternas omfattning och finansiering, inbegripet ekonomisk tillgänglighet, tjänstekvalitet och hantering och biläggande av tvister. Kommissionen kommer också att analysera de lagstiftningsmässiga konsekvenserna av konvergensen mellan telekommunikationer, media och IT-sektorn och deras inverkan på konsumenterna. På området posttjänster skall kommissionen rapportera om hur direktivet om posttjänster³⁵ genomförts fram till år 2000 och kommer att lägga fram ytterligare förslag där så behövs. Inom transportsektorn skall kommissionen undersöka kontraktsvillkoren i syfte att stärka passagerarnas rättigheter vid flygtransporter och kommer att beakta passagerarsäkerheten vid översynen av tjänsternas säkerhet (se även 4.3).

Informationssamhället kan potentiellt sett ge konsumenterna större fördelar, men också skapa nya, okända kommersiella situationer, där deras intressen kan vara hotade (t.ex. säkerheten i fråga om betalningssystem, proportionell fördelning av ansvar). Kommissionen kommer att fortsätta integrera konsumentfrågorna i sin politik för informationssamhället, detta i synnerhet genom att inbegripa mekanismer för konsumentrepresentation och samråd i sina förslag. Befintlig konsumentlagstiftning på EU-nivå (om distansförsäljning, otillbörliga kontraktsvillkor, ansvar etc.) och de rättigheter den ger konsumenterna gäller i samma utsträckning i informationssamhället, såsom framgår i det förslag kommissionen nyligen lade fram om elektronisk handel³⁶. Som ett svar på rådets resolution av den 3 november 1998 om konsumentdimensionen av informationssamhället skall kommissionen undersöka denna

34 KOM (96) 443 slutlig ”Meddelande från kommissionen - Tjänster i allmänhetens intresse i Europa”.

35 Europaparlamentets och Rådets direktiv 97/67/EG av den 15 december 1997 om gemensamma regler för utvecklingen av gemenskapens inre marknad för posttjänster och för förbättring av kvaliteten på tjänsterna, EGT L 15, 21.1.98, s.25, corrigendum: EGT L 23, 30.1.98, s.39.

36 KOM (98) 586, 18.11.1998.

lagstiftning för att uppdaga eventuella brister i samband med informationssamhället (inbegripet elektronisk handel) och kommer att föreslå eventuella ytterligare åtgärder som anses nödvändiga. I enlighet med Bonn-deklarationen³⁷ skall de åtgärder som vidtas vara teknikneutrala. Kommissionen kommer också att ta upp behovet av åtgärder för konsumenter som använder sig av Internet inom ramen för rådets och Europaparlamentets kommande åtgärdsplan för säker användning av Internet³⁸. Detta kommer att omfatta skapandet av ett europeiskt nätverk för hjälplinjer och medvetandehöjande initiativ.

Kommissionen skall sträva efter att integrera konsumentfrågorna i den reform av den gemensamma jordbrukspolitiken som skall ske inom ramen för Agenda 2000. I det sammanhanget har kommissionen för avsikt att undersöka vilken effekt den gemensamma jordbrukspolitiken får på konsumenternas ekonomiska intressen, i synnerhet pris, valmöjligheter och tillgång till baslivsmedel till rimliga priser.

Kommissionen kommer att säkerställa att konsumentintressena fortsätter att komma i första rummet i EU:s konkurrenspolitik.

I den hållbara konsumtionens intresse skall kommissionen undersöka hur miljö- och utvecklingspolitiska frågor kan återspeglas på ett effektivt sätt i konsumentpolitiken.

³⁷ Bonn-deklarationen skrevs under av de deltagande ministrarna från EU:s medlemsstater, Efta-länderna, länderna i Central- och Östeuropa samt Cypern efter den europeiska ministerkonferensen om att förverkliga möjligheterna med globala informationsnätverk, den 6-8 juli 1998.

³⁸ KOM (97) 582 slutlig. Detta omfattar "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén - Handlingsplan för att stödja en säker användning av Internet" och det ändrade "Förslag till rådets beslut om antagande av en flerårig handlingsplan på gemenskapsnivå för att stödja en säker användning av Internet", EGT C 48, 13.2.98, s. 8.

BILAGA 1

ÖVRIGA PÅGÅENDE OCH KOMPLETTERANDE ÅTGÄRDER

En starkare röst för konsumenterna i EU

- ◇ Kurser i både allmänna färdigheter och specifika konsumentfrågor kommer att organiseras för de konsumentorganisationer som har störst behov av detta.
- ◇ I framtiden kommer utskottet för konsumentskydd att konsulteras vad gäller genomdrivande, utbildning och informationskampanjer. Kommissionen skall också sträva efter att öka det antal yttranden som utskottet skall lämna, så att det kan få större inflytande. Kommissionen skall försöka förbättra återkopplingen mellan utskottet och konsumentföreträdarna (över hundra) i kommissionens rådgivande utskott på olika politiska områden. Utskottet för konsumentskydd är av naturliga skäl bäst lämpat att organisera dessa företrädare i ett informellt nätverk.
- ◇ Kommissionen skall uppmuntra konsumenterna till att delta i kommissionens relevanta rådgivande kommittéer och andra relevanta fora, där så är lämpligt.
- ◇ Kommissionen skall, tillsammans med medlemsstaterna, undersöka möjliga vägar för att starkare involvera konsumentorganisationerna i övervakningen och genomdrivandet av den befintliga lagstiftningen.
- ◇ Kommissionen skall inrätta en hjälplinje, dit konsumentorganisationerna kan ringa för att ställa frågor till kommissionen.
- ◇ Kommissionen skall inrätta en expertgrupp för att undersöka vad informationssamhället kan komma att innebära för konsumentorganisationerna. Detta kommer att omfatta utbyte av idéer och bästa metoder för användning av ny teknik, möjliga gemensamma åtgärder för organisationerna och medlemmarnas attityder till den nya miljön.
- ◇ Kommissionen skall beakta behoven hos vuxna, i synnerhet eftersatta och sårbara grupper, i sin konsumentutbildning. Prioritet skall ges åt att utbilda speciallärare och åt att utarbeta kurser och utbildningsmaterial i konsumentfrågor i enlighet med de särskilda behov som föreligger hos var och en av dessa grupper. Kommissionen skall också uppmuntra medlemsstaterna att överväga sådana kurser som beledsagande åtgärder till yrkesutbildande kurser.
- ◇ Kommissionen skall verka för att uppmuntra till fler universitetskurser i europeisk konsumentlagstiftning och konsumentfrågor och därigenom öka den fackkunskap som konsumentorganisationerna kan vända sig till. Den kommer också att främja vidareutbildning av specialister i konsumentutbildning – många av dem arbetar redan hos konsumentorganisationerna - så att deras kunskaper kan hållas uppdaterade.
- ◇ Som ett komplement till den ständiga dialogen mellan medborgare och näringsliv³⁹, skall kommissionen identifiera specifika, decentraliserade och riktade åtgärder för att följa upp de tidigare allmänna kampanjer som informerat konsumenterna om deras rättigheter på den inre marknaden.

39 Inleddes vid Europeiska rådet möte i Cardiff i juni 1998.

- ◇ Kommissionen skall fortsätta att organisera Tävlingen för unga konsumenter i Europa, men den kommer att förbättra sina organisatoriska regler för att få större effekt.

En hög hälso- och säkerhetsnivå för konsumenterna i EU

- ◇ Kommissionens skall utveckla EHLASS⁴⁰-systemet inom ramen för programmet för förebyggande av skada och kommer att utveckla projekt för att medvetenheten i säkerhetsfrågor bland konsumentorganisationer och ekonomiska aktörer i medlemsstater. Den kommer att se över och uppdatera EU:s politik om säkerhetsmärkning. Den kommer också att inrätta en frivillig plan på EU-nivå för säkerhetsstyrning och –revision i prioriterade tjänstesektorer.
- ◇ Kommissionen är medveten om att säkerhetsanvisningar bör vara lättförståeliga och strävar efter att säkerställa att överdrivet detaljerade anvisningar inte skall kunna användas som ett sätt att begränsa ansvaret. Kommissionen skall återigen undersöka behovet av åtgärder på EU-nivå rörande utrustning på nöjesfält och mässområden. Vidare skall kommissionen överväga huruvida det behövs åtgärder i samband med barnomsogsprodukter (t.ex. barnstolar). Dessa produkter täcks inte av leksaksdirektivet⁴¹.
- ◇ Kommissionen skall, inom ramen för Femte ramprogrammet för forskning⁴², stödja utarbetandet av metoder, teknik, modeller och strategier för säkert införande, användning, övervakning och spårning av genetiskt modifierade organismer eller deras gener i miljön och i produkter genomföra ytterligare forskning om deras långtidseffekter på miljö och hälsa.
- ◇ Kommissionen skall genom Femte ramprogrammet för forskning också främja vetenskapligt och tekniskt samarbete med tredje land, där politiska åtgärder, ledning och teknikorienterad forskning skall stå i fokus, i syfte att förbättra den övergripande kvaliteten i livsmedel för lokal konsumtion och för export. Detta samarbete skall inbegripa partnerländer i Europa, Asien, Medelhavsområdet, Afrika söder om Sahara och Latinamerika.
- ◇ Likaledes genom Femte ramprogrammet för forskning skall huvudåtgärden "Vattenförvaltning och vattenkvalitet" behandla konsumenternas oro över riskerna med att använda vatten (t.ex. ämnen som stör endokrinproduktionen och andra i första hand vattenförorenande ämnen) och konsumenternas ansvar för att minska vattenkonsumtionen och föroreningarna.
- ◇ Kommissionen skall, som en del av sin strategi inför anslutningen, fortsätta att stödja utvecklingen av marknadsövervakningsorgan i associerade länderna, genom tekniskt bistånd, genom att utarbeta utbildningsprogram för deras inspektorer och genom att organisera seminarier samt att koppla dem till RAPEX-systemet. Dessutom skall kommissionen vidta ett antal steg för att uppmuntra utvecklingen av konsumentorganisationer i de associerade länderna (vilket inbegriper att bjuda in dem till den årliga sammankomsten).
- ◇ Kommissionen skall främja frågor som berör konsumenthälsa och –säkerhet i den bilaterala dialogen med andra viktigare partner (främst i samband med ömsesidiga

40 Europaparlamentets och rådets beslut 3092/94/EG av den 7 december 1994 om införande av ett gemenskapssystem för information om olyckor i hemmet och på fritiden, EGT L 331, 21.12.94 s. 1 - 6.

41 Rådets direktiv 88/378/EEG av den 3 maj 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers säkerhet, EGT L 187, 16.7.1988 s. 1 - 13.

42 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om femte ramprogrammet för Europeiska gemenskapens verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration (1998-2002) KOM/97/0142 slutlig - COD 97/0119, EGT C 173, 7.6.97, s. 10.

godkännandeavtal, och om uppföljning och övervakning av konsumenthälso- och säkerhetsrelaterade bestämmelser i de olika samarbetsavtalen med icke-medlemsstater). Däri inbegrips konsumenthälso- och säkerhetsfrågor i det framtida samarbetet med Meda- och Lomé-staterna.

- ◇ Kommissionen skall undersöka huruvida lagstiftningsändringar är nödvändiga för att utsträcka EU:s bestämmelser om insyn och handhavande av rapporter som redan genomförts på veterinärområdet⁴³ till att omfatta växtskyddsområdet respektive livsmedelssektorn.
- ◇ Förbättrad transportsäkerhet är ett ständigt mål för kommissionen. Vad gäller den civila luftfarten kommer kommissionen att fortsätta att agera för att deras förslag om säkerhetsbedömning av flygplan⁴⁴ och kabinpersonalens yrkeskvalifikationer⁴⁵ skall antas. Kommissionen kommer också att arbeta för inrättandet av en europeisk luftfartsmyndighet, så som beslutades av rådet i juni 1998, och ett effektivt genomförande av den gemensamma luftfartsmyndighetens säkerhetsstandarder genom att de omvandlas till EU-lag. Dessutom skall kommissionen lägga fram förslag på begränsning av flygtid.
- ◇ På sjöfartsområdet kommer kommissionen, utöver förslaget om driftsvillkor för ro-ro-färjor i reguljärtrafik och passagerartrafik på höghastighetsfärjor inom EU⁴⁶, att lägga fram nya förslag för en global ansats för riskhantering vid vattenburen transport (inbegripet ansvar för skeppare och redare som använder ej sjövärdiga fartyg) och för att främja kvalitetssjöfart och förbättrad sjöfartshantering.
- ◇ Vad gäller vägsäkerhet skall kommissionen fortsätta sitt nuvarande åtgärdsprogram⁴⁷. Kommissionen skall också fortsätta att stödja och utveckla bilprovningsprogrammet EURO-NCAP samt lägga fram ett meddelande och rekommendationer om prioritering, inbegripet utvärdering av kostnadseffektiviteten hos åtgärder för ökad trafiksäkerhet.

43 98/139/EG Kommissionens beslut av den 4 februari 1998 om fastställande av vissa regler angående kontroller på plats inom veterinärområdet som utförs av kommissionens experter i medlemsstaterna (Text av betydelse för EES), EGT L 38, 12.2.98, s. 10/13. 98/140/EG: Kommissionens beslut av den 4 februari 1998 om vissa regler för kontroller på plats inom veterinärområdet som utförs av kommissionens experter i tredje land (Text av betydelse för EES), EGT L 38, 12.2.98 s. 14/16.

44 KOM (97) 55 slutlig, 17.2.97.

45 KOM (98) 382 slutlig, 22.7.98.

46 KOM (98) 71 slutlig – 98/0064(SYN), EGT C 108, 7.4.98, s. 122.

47 KOM (97) 131 slutlig, 9.4.97.

Full respekt för konsumenternas ekonomiska intressen i EU

- ◇ Kommissionen skall sträva efter att integrera frågor rörande konsumenters ekonomiska intressen i sin politik för externa förbindelser, i synnerhet i samband med de internationella aspekterna av elektronisk handel (t.ex. i OECD), förhandlingarna om Allmänna tjänstehandelsavtalet (GATS), pågående arbete i Världshandelsorganisationen och i nya kommande förhandlingar (inbegripet den nya möjliga "Millennium"-handelsavtalsrundan).
- ◇ Kommissionen skall vidta åtgärder för att främja mer ansvarskännande konsumtion och att styra marknaderna mot mer hållbara produkter. Detta kommer bl.a. att inbegripa säkerställandet av att tillräcklig och tillförlitlig information om produkters miljömässiga och sociala inverkan görs tillgänglig genom miljömärkning, intyg om "rättvis handel" och andra frivilliga intyg om andra etiska eller miljömässiga anspråk. Det kommer också att omfatta stöd till åtgärder som vidtas av konsumentorganisationerna och användningen av informationsverktyg vid högprioriterade frågor i samband med hållbar konsumtion, som till exempel livscykelinriktad produktpolitik. Slutligen skall Euroguichet-punkterna i framtiden också tillhandahålla miljöinformation av intresse för konsumenterna, t.ex. om badvatten eller miljömärkning.
- ◇ Kommissionen skall se över befintlig produktmärkning och -etikettering (t.ex. EG-märkning och annan produktmärkning som intygar kvalitet eller säkerhet).
- ◇ Kommissionen skall, som en del av sin översyn av lagstiftningsramen för inhemsk passagerartransport⁴⁸, ta upp behovet av hårdare krav på tillhandahållandet av information till konsumenterna. Den kommer också att föreslå vägar för hur det kan ställas krav på operatörerna att ta itu med frågor som berör konsumenternas rättigheter och förfaranden vid klagomål.
- ◇ Kommissionen har redan vidtagit ett antal åtgärder för att följa upp el- och gasdirektiven⁴⁹ som antogs 1997 respektive 1998. Uppföljningsgrupper från kommissionen och medlemsstaterna övervakar genomförandet, i synnerhet rättsliga frågor. Kommissionen organiserar vart annat år möten för elansvariga och har för avsikt att ordna likadana möten för gasansvariga. I sinom tid skall kommissionen rapportera om genomförandet av dessa direktiv och kommer att se över behovet av att föreslå förbättringar. Konsumenterna kommer fortsatt att bli rådfrågade i samband med EU:s energipolitik via den rådgivande energikommittén⁵⁰, där de är representerade.
- ◇ Kommissionen skall följa upp befintliga projekt för att hjälpa mer sårbara delar av samhället med euron. Utbildning och information till konsumenterna och deras organisationer om euron kommer också att fortsätta.

48 Rådets förordning (EEG) nr 1191/69 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar, EGT L 156, 28.6.69 s. 1/7 ändrad av Rådets förordning (EEG) nr 1893/91 av den 20 juni 1991 om ändring i förordning (EEG) nr 1191/69 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar, EGT L 169, 29.6.1991 s. 1/3.

49 Direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el, EGT L 27, 31.1.97. Direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, EGT L 204, 21.7.1998.

50 Beslut 96/642/EG av den 8 november 1996 om inrättande av en rådgivande energikommitté, EGT L 292, 15.11.96.

- ◇ Kommissionen skall för insynens skull utarbeta jämförande studier om överföringen och genomförandet av lagstiftningen i medlemsstaterna, i synnerhet vad gäller genomförandemekanismer och böter.
- ◇ Kommissionen skall följa upp det praktiska användandet av formulären för konsumentreklamation⁵¹ och kommer att använda denna kunskap, tillsammans med information från databaser som drivs av organ som ansvarar för reglering av konsumenttvister utanför domstol, för att bedöma huruvida ytterligare åtgärder krävs för att ge den enskilde konsumenten tillträde till rättsväsendet. I detta sammanhang kommer kommissionen att använda Euroguichets till att samordna utvecklingen av det nätverk av centra som ansvarar för gränsöverskridande tvister och kommer att stärka de befintliga databaserna över dessa åtgärder. Kommissionen kommer också att vidta åtgärder för att förbättra förfarandet vid reklamationer om mindre värden i gränsöverskridande sammanhang och kommer att överväga inrättandet av en europeisk konsumentombudsman med behörighet för gränsöverskridande reklamationer.
- ◇ Som en del av säkerställandet av att konsumentfrågorna beaktas kommer kommissionen att fortsätta att stödja "Forumet för informationssamhället", som arbetar med de möjligheter och frågor som den nya utvecklingen medför, bl.a. för konsumenterna.

51 Se KOM (98) 198 slutlig. Detta omfattar ” Meddelande från kommissionen om reglering av konsumenttvister utanför domstol” och ”Kommissionens rekommendation av den 30 mars 1998 om principer som skall tillämpas på de instanser som är ansvariga för förfaranden för reglering av konsumenttvister utanför domstol”, EGT L 115, 17.4.1998, s. 31.

FINANSIERINGSÖVERSIKT

Handlingsplanen lägger fast kommissionens övergripande strategi för perioden 1999-2001. De ekonomiska följderna av EU:s konsumentpolitik återfinns i förslaget till beslut om inrättande av en allmän ram för EU-åtgärder.⁵² Som information återges nedan en reviderad version av den finansieringsöversikt som medföljde som bilaga till förslaget till beslut om allmän ram. Denna reviderade version bygger på den gemensamma ståndpunkt som antogs av rådet den 20 november 1998.

AVSNITT I BUDGETKONSEKVENSER (del B i budgeten)

1. Åtgärdens beteckning

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av en allmän verksamhetsram för gemenskapens verksamhet till förmån för konsumenter.

2. Berörda budgetposter

Kapitel B5–10, innefattar artiklarna B5–100, B5–102 och B5–103 under 1997.

3. Rättslig grund

Artikel 129a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

4. Beskrivning av åtgärden

4.1 Allmänt mål

Det handlar om att stödja verksamhet som syftar till att bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt att främja konsumenters rätt till information, utbildning och att organisera sig för att tillvarata sina intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå.

4.2 Period som omfattas av åtgärden och bestämmelser om förnyelse eller förlängning

Den fastställda verksamhetsramen omfattar en femårsperiod med början den 1 januari 1999. Kommissionen skall utvärdera verksamheten under det fjärde året och föreslå en förlängning om detta är lämpligt.

5. Klassificering av utgifter och inkomster

5.1 (Icke-obligatoriska utgifter)

⁵² KOM (97) 684 slutlig ”Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av en allmän verksamhetsram för gemenskapens verksamhet till förmån för konsumenter”, EGT C 108 7.4.98, s. 43.

5.2 (Differentierade anslag)

6. Typ av utgifter och inkomster

Det gäller anslag som är avsedda att finansiera insatser som genomförs på kommissionens initiativ eller för att ge ekonomiskt stöd till utomstående projekt.

7. Budgetkonsekvenser

7.1 Metod för att beräkna åtgärdens totala kostnad

Budgetår	Budget 1999	Budget 2000	Budget 2001	Budget 2002	Budget 2003	Totalt
Totalt	20.500	22 500	23 000	23 000	23 500	112.500

Beloppen anges i tusental löpande ecu.

Dess siffror är preliminära och kommer att fastställas slutgiltigt i samband med de årliga budgetförfarandena.

Gemenskapens ekonomiska insats för att stödja verksamheten får i allmänhet inte överstiga 50 % av de faktiska utgifter som uppkommer hos stödmottagarna.

7.2 Kostnadernas fördelning mellan åtgärdens olika delar

Även om det inte är möjligt att i förväg känna till resultaten av de årliga urvalsförfarandena, kan man dock göra en preliminär uppskattning av fördelningen av utgifterna mellan de olika områdena enligt följande (i miljoner ecu för hela perioden):

1. Konsumenthälsa och konsumentssäkerhet	31 miljoner ecu
Produktsäkerhet och hälsofrågor kommer att vara viktiga konsumentpolitiska frågor under de kommande fem åren. Exempel på typer av utgifter i detta sammanhang kan vara följande:	
– Insatser för att förbereda och utarbeta yttranden från vetenskapliga kommittéer, i form av ersättning som betalas ut till ledamöter och experter i kommittéer.	9 miljoner ecu
– Expertis för inspektion och kontroll inom livsmedels-, veterinär- och växtskyddssektorerna.	7 miljoner ecu
– Fackexpertis för bedömning av produkters potentiella risker, särskilt livsmedel. Denna riskbedömning är viktig för att fastställa behovet av initiativ från gemenskapen, både när det gäller standardisering och förberedelser av rättsakter. Denna expertis kommer bland annat att hämtas från EU:s gemensamma forskningscentrum.	9,5 miljoner ecu
– Åtgärder som avser konsumentprodukter som utgör risker för konsumenterna.	2 miljoner ecu
– Spridning av information om farliga produkter och om påvisade risker. Det planeras att man både när det gäller den tekniska sidan och för den geografiska täckningen skall utveckla Rapex-systemet för utbyte av information om farliga produkter.	3,5 miljoner ecu

<p>2. Skydd av konsumenters ekonomiska intressen när det gäller varor och tjänster</p> <p>Konsumenterna har ofta inte möjlighet att göra sina rättigheter gällande och att fullgöra sin roll som ekonomiska aktörer. Exempel på olika typer av utgifter i detta sammanhang kan vara följande:</p>	<p>17 miljoner ecu</p>
<p>– Åtgärder för att förbättra samarbetet och utbytet av viktiga erfarenheter mellan de instanser som medverkar i övervakningen av marknaden.</p>	<p>2 miljoner ecu</p>
<p>– Åtgärder för att säkerställa att konsumenternas rättigheter respekteras inom sektorerna för varor och tjänster, inklusive mekanismer som kan förbättra lösningen av tvister, bland annat genom pilotprojekt och inrättande av databaser. När det gäller tillgång till rättslig prövning uppgår den årliga kostnaden för insatserna till omkring 1 miljon ecu.</p>	<p>7,5 miljoner ecu</p>
<p>– Åtgärder för att säkerställa hederliga affärsförbindelser för konsumenter, med beaktande av inverkan från den nya tekniken och utvecklingen av finansiella tjänster.</p>	<p>7,5 miljoner ecu</p>
<p>3. Konsumentundervisning och konsumentupplysning</p> <p>Exempel på olika typer av utgifter i detta sammanhang kan vara följande:</p>	<p>40 miljoner ecu</p>
<p>– Förbättra informationen till konsumenter om deras rättigheter och möjligheter och sättet att tillvarata dem (t.ex. cd-rom), och sprida kunskap om produktsäkerhetsfrågor till producenter och konsumenter. Som exempel kan nämnas att de insatser som gjordes när det gäller oskäligen villkor (1997) och livsmedelssäkerhet (1998) motsvarade utgifter på omkring 4 miljoner ecu.</p>	<p>19 miljoner ecu</p>
<p>– Förbättra konsumentupplysningen om vissa varor eller tjänster, bland annat genom jämförande tester.</p>	<p>5,5 miljoner ecu</p>
<p>– Utveckling av konsumentutbildningen, särskilt i skolor.</p>	<p>6,5 miljoner ecu</p>
<p>– Utveckling av och stöd till europeiska centrum för konsumentrådgivning och konsumentupplysning i gemenskapen (nätverket för europeiska centrum för konsumentupplysning). För närvarande uppgår de tio befintliga centrumens årliga kostnad till 1,6 miljoner ecu. Det planeras att ett centrum skall inrättas i varje medlemsstat.</p>	<p>9 miljoner ecu</p>

4. Främjande och representation av konsumentintressen	24,5 miljoner ecu
Exempel på olika typer av utgifter i detta sammanhang kan vara följande:	
– Förstärka representationen av konsumentintressen på gemenskapsnivå och på internationell nivå.	10 miljoner ecu
– Stöd till organisationer som företräder konsumenter i medlemsstaterna, särskilt om deras medel är begränsade.	7,5 miljoner ecu
– Främjande och samordning av konsumenters medverkan i standardiseringsarbetet på gemenskapsnivå. Den genomsnittliga kostnaden per år har under de senaste åren uppgått till 0,7 miljoner ecu.	4,5 miljoner ecu
– Främja hållbara konsumtionsmönster, särskilt konsumtion som tar hänsyn till miljön, genom pilotprojekt.	2,5 miljoner ecu

TOTALT 112,5 miljoner ecu

7.3 Vägledande tidsplan över anslag

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Totalt
C.Åtagande-bemyndiganden	20.500	22 500	23 000	23 000	23 .500		112.500
C.Betalnings-bemyndiganden:							
1999	15.000	5.500					
2000		16 000	6 500				
2001			16 500	6 500			
2002				16 500	6 500		
2003					17 000	6 500	
	15.000	21.500	23 000	23 000	23 500	6 500	112.500

Beloppen anges i tusental löpande ecu.

8. Bestämmelser om bedrägeribekämpning

Alla förslag om att avsätta medel för subventioner kommer att föregås av en granskning som omfattar ekonomiska kriterier (egna medel, tidigare förbindelser, relationer mellan de parter som finansierar samma projekt).

Till ansökningarna om slutbetalning skall bifogas en utvärdering av projektets situation avseende genomförande och ekonomi. Mottagaren skall använda ett särskilt formulär.

Dessutom kommer kontroller på plats att planeras enligt en stickprovsmetod. I misstänkta fall kommer en snabbkontroll att genomföras. Om misstankarna kvarstår, kommer den ansvariga avdelningen att vända sig till avdelningen för bedrägeribekämpning, rättstjänsten och avdelningen för ekonomistyrning för att dessa skall vidta nödvändiga åtgärder i det upptäckta fallet. Samtliga subventionerade projekt kommer dessutom att ingå i en övergripande efterhandsutvärdering för att ytterligare förbättra övervakningen.

AVSNITT II ANALYS AV KOSTNADSEFFEKTIVITET

9.1 Särskilda och kvantifierbara mål. Målgrupp

Målet är att stödja verksamhet på konsumentområdet som gäller åtgärder till förmån för konsumenter beträffande varor och tjänster, åtgärder för att informera konsumenterna och åtgärder för att skydda konsumenternas hälsa, bland annat genom riskanalys, vetenskaplig uppföljning samt olika slags kontroller.

Målgruppen utgörs av ansvariga med direkt anknytning till konsumenternas intressen, oberoende av om de geografiskt täcker ett område på gemenskapsnivå, nationell, regional eller lokal nivå, eller flera länder eller regioner.

Det grundläggande kriteriet för att anses bidragsberättigad kommer således att vara förmågan att utarbeta projekt som direkt eller indirekt har en gemenskapsdimension och/eller ger effekt på gemenskapsnivå.

9.2 Skäl för åtgärden

Behov av gemenskapsfinansierat stöd

För närvarande är de organisationer som bedriver verksamhet till förmån för konsumenter ofta bundna till lokal verksamhet, eller till verksamhet som endast beaktar en del av de förväntningar konsumenterna har beträffande de frågor som behandlas. Genom att ge ekonomiskt stöd kan gemenskapen således göra en stark strukturerande insats, med all hänsyn tagen till subsidiaritetsprincipen.

De stödberättigade organisationer som tillvaratar konsumenternas intressen är de naturliga samarbetsparterna för gemenskapens politik. Genom sitt oberoende och den verksamhet de bedriver i närkontakt med medborgarna kan dessa organisationer påverka beteendet hos såväl konsumenter som andra ekonomiska aktörer.

Val av tillvägagångssätt

BSE-krisen har visat att det finns ett antal faktorer som kan påverka konsumenternas hälsa och säkerhet och därigenom allvarligt undergräva deras förtroende.

Gemenskapen har åtagit sig att säkerställa en hög skyddsnivå för konsumenterna och deras hälsa, samt att främja deras intressen. Detta innebär ett antal insatser inom följande områden:

- Hälsa och säkerhet.
- Skydd av ekonomiska intressen beträffande varor och tjänster.
- Utbildning och information.
- Främjande och representation av konsumentintressen.

För att kunna förbereda och följa upp gemenskapens insatser till förmån för konsumenter måste man ha djupgående och exakta kunskaper om deras förväntningar.

Det finns idag ett stort antal aktörer inom konsumentområdet. Det har visat sig att det kommer att bli billigare att utnyttja befintliga lokala medel, nämligen de länkar som de verksamma organisationerna utgör, än att utveckla en ny struktur där kostnaderna i förhållande till effektiviteten skulle bli mycket högre, även under en längre period.

De organisationer som bedriver verksamhet inom konsumentområdet är för närvarande mycket olikartade, såväl när det gäller den verksamhet de bedriver som de medel de använder.

Vissa bedriver fortfarande en mycket specifik verksamhet på ett geografiskt begränsat område och för i vissa fall ingen bokföring.

Att samla insatserna torde snabbt kunna bidra till en bättre styrning och administration. Den principiella begränsningen av stödet till 50 % av utgifterna bidrar till detta mål, liksom kontrollen av eventuellt deltagande i andra gemenskapsprogram.

9.3 Uppföljning och utvärdering av åtgärden

En inbjudan att lämna projektförslag kommer att offentliggöras varje år i *EGT*. I inbjudan kommer att anges de prioriterade teman som skall behandlas och de kriterier för urval och tilldelning som har fastställts för finansiering av projekten.

För att engagera de eventuella mottagarna i utvärderingsanalysen kommer en standardmall för att lägga fram projektförslag att ställas till deras förfogande. Denna mall kommer att omfatta olika effektivitetsindikatorer, beroende på vilket slags insats det gäller, samt den mätmetod som skall användas under och efter genomförandet.

De effektivitetsindikatorer som kan väljas kan vara följande:

- Regelbundna opinionsundersökningar (Eurobarometer).
- Konstaterade framsteg i fråga om konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen.
- De representativa organisationernas förmåga att tillvarata konsumenternas intressen.
- Antalet ingripanden genom lagstiftning eller på annat sätt i fråga om konsumentskydd.
- Antalet insatser, inklusive information, beträffande varor och tjänster för att öka konsumenternas förtroende, och omfattningen av dessa insatser,
- Antalet framgångsrika projekt bland de som anses vara prioriterade.
- De åtgärder som vidtas i medlemsstaterna.

Vid ansökningstidens utgång kommer en utvärderingskommitté att klassificera projekten enligt de offentliggjorda kriterierna. När det årliga anslaget har fastställts, kommer subventionerna att kunna tilldelas de intressantaste projekten i första hand.

En förteckning över de projekt som har föreslagits och valts ut kommer då att offentliggöras.

Medan projekten genomförs kommer det fortfarande att vara möjligt att göra en interimsvärdering (genom stickprov) och en efterhandsutvärdering (för samtliga projekt) genom att en klausul införs i överenskommelserna och att ett resultatformulär skall lämnas in när begäran om utbetalning görs.

Vid budgetårets slut skall en övergripande utvärderingsrapport utarbetas. I rapporten skall insatserna klassificeras på grundval av de teman som har tagits upp, och de effektindikatorer som har valts anges (målgrupp, svarsandel, allmän kännedom om projektet under och efter insatsen).

Dessutom skall en delrapport utarbetas vid det fjärde budgetårets slut. Syftet med denna rapport är att i ett längre tidsperspektiv utvärdera i vilken mån insatserna ingår i ett sammanhang och på vilket sätt samordningen av projekten har utvecklats. I rapporten

skall även anges vilket slags verksamhet som har bedrivits under denna period av samtliga mottagare.

Det är på grundval av denna rapport som kommissionen skall besluta om man skall föreslå en förlängning av denna allmänna verksamhetsram.

AVSNITT III ADMINISTRATIVA UTGIFTER (DEL A I BUDGETEN)

10. ADMINISTRATIVA UTGIFTER (DEL A I AVSNITT III I ALLMÄNNA BUDGETEN)

Den faktiska avsättningen av nödvändiga administrativa medel kommer att ske på grundval av kommissionens årliga beslut om fördelning av medel, med hänsyn till vilket antal tjänster och vilka ytterligare medel som beviljas av den budgetansvariga myndigheten.

10.1 Konsekvenser för antalet anställda

Den andel personalresurser som kan avsättas för denna allmänna ram per år kan uppskattas till följande:

		Personal som erfordras för att administrera åtgärden		varav	
		Fasta tjänster	Tillfälliga tjänster	Befintliga tjänster inom berört GD eller berörd avdelning	Ytterligare tjänster
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A	20	3	23	
	B	14		14	
	C	24		24	
Övriga resurser	Nat. experter		2	2	
	Konsulter		2	2	
Totalt		58	7	65	

10.2 Totala budgetkonsekvenser för personalen per år

	BELOPP	BERÄKNINGSMETOD
Fast anställda	5 974 000 ecu	58 x 103 000 ecu
Tillfällig personal	309 000 ecu	3 x 103 000 ecu
Övriga resurser: Nationella experter	80 000 ecu	2 x 40 000 ecu
Konsulter	240 000 ecu	2 x 120 000 ecu
Totalt	6 603 000 ecu	